

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6 (3ος όροφος), 10674 Αθήνα, τηλ: 210 7233221-2; φαξ: 210 7233217;
e-mail: info@nchr.gr, website: www.nchr.gr

Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του Σχεδίου Έκθεσης της Ελλάδας σχετικά με την εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη¹

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) μελέτησε το Σχέδιο της αρχικής Έκθεσης της Ελλάδας σχετικά με την εφαρμογή του «Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη», που κυρώθηκε με το Ν. 3080/2002 (ΦΕΚ Α' 312) και τέθηκε σε ισχύ στις 22.10.2003. Η Έκθεση απεστάλη στην ΕΕΔΑ από το Υπουργείο Εξωτερικών (Δ4 Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) για γνωμοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, παρ. 6, περιπτ. (ε) του ιδρυτικού της νόμου 2667/1998.

I. Ιστορικό ενασχόλησης της ΕΕΔΑ με τα δικαιώματα των παιδιών

Υπενθυμίζεται ότι η ΕΕΔΑ έχει ασχοληθεί επανειλημμένως με ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, διατυπώνοντας απόψεις και συστάσεις προς τα αρμόδια Υπουργεία. Έχει, δε, σχετικά πρόσφατα αποστείλει εκτεταμένες παρατηρήσεις επί του Σχεδίου της 3^{ης} Περιοδικής Έκθεσης της Ελλάδας σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του

¹ Η εν λόγω εισήγηση υιοθετήθηκε ομοφώνως από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ στην από 24.09.2009 συνεδρίασή της. Εισηγητές: Καθ. Α-Α. Σισιλιάνος, Αντιπρόεδρος της ΕΕΔΑ και εκπρόσωπος του ΙΜΔΑ, και Χρ. Παπαδοπούλου, επιστημονική συνεργάτιδα ΕΕΔΑ. Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στον κ. Αλ. Αναστασίου, Υπεύθυνο Κοινωνικής Υπηρεσίας του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, για τις έγγραφες παρατηρήσεις που υπέβαλε εν όψει της επεξεργασίας του Σχεδίου Έκθεσης από την ΕΕΔΑ.

Παιδιού.² Ειδικότερα για το πεδίο προστασίας που εμπίπτει στο συγκεκριμένο Πρωτόκολλο, η Επιτροπή έχει διατυπώσει προτάσεις «σχετικά με το ζήτημα των ασυνόδευτων ανηλίκων».³ Οι φορείς/μέλη της Επιτροπής, και ειδικότερα για τον τομέα προστασίας που καλύπτει το Πρωτόκολλο, το ΕΣΠ (Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες), της διέθεσαν πληροφορίες και στοιχεία που έχουν συλλέξει από το πεδίο. Με βάση το υλικό αυτό, η ΕΕΔΑ διατυπώνει τις παρακάτω συνοπτικές παρατηρήσεις που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν για τον εμπλουτισμό του Σχεδίου Έκθεσης.

II. Δομή του Σχεδίου Έκθεσης

Καλή αφετηρία αποτελεί το γεγονός ότι το σχέδιο Έκθεσης είναι συντεταγμένο, κατά το μάλλον ή ήττον, με γνώμονα τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (εφεξής, η Επιτροπή του ΟΗΕ) για τη σύνταξη των εκθέσεων που υποβάλλουν τα Κράτη-Μέρη του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου. Έτσι, περιλαμβάνει κεφάλαια σχετικά με: τα γενικά μέτρα εφαρμογής, τα μέτρα πρόληψης, τα μέτρα απαγόρευσης, τα μέτρα προστασίας, αποκατάστασης και επανένταξης των θυμάτων, τη διεθνή συνεργασία και βοήθεια, και, σε παραρτήματα: τον Ν. 3421/2005 («Στρατολογία των Ελλήνων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 302), τον Ν. 3036/2002 («Τροποποίηση διατάξεων στρατιωτικής νομοθεσίας..., θέματα επαγγελματιών οπλιτών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 171), ειδική αναφορά στο ζήτημα της μεταχείρισης των ασυνόδευτων ανηλίκων αιτούντων άσυλο, και, τέλος, παράρτημα με επεξηγήσεις για τα άρθρα 6, 7, 8 & 9 του ΠΚ για τα τοπικά όρια ισχύος των ποινικών νόμων (αντιστοίχως: εγκλήματα ημεδαπών στην αλλοδαπή, αλλοδαπών στην αλλοδαπή, εγκλήματα στην

² ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί της 3ης Περιοδικής Έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού», *Ετήσια Έκθεση 2008*, σελ. 42 επ. Βλ. επίσης, ΕΕΔΑ, «Προτάσεις σχετικά με την εφαρμογή του Ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», (09.04.2009), «Ποινικό Μητρώο ανηλίκων και νεαρών ενηλίκων», *Ετήσια Έκθεση 2008*, σελ. 121 επ., «Παρατηρήσεις-Απόφαση της ΕΕΔΑ επί του νομοσχεδίου 'Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας', *Έκθεση 2005*, σελ. 231 επ., «Γνωμάτευση επί του σχεδίου νόμου για την αναμόρφωση της ποινικής νομοθεσίας ανηλίκων», *Έκθεση 2003*, σελ. 153 επ.

³ Βλ. ΕΕΔΑ, *Έκθεση 2006*, σελ. 151 επ.

αλλοδαπή που τιμωρούνται πάντοτε κατά τους ελληνικούς νόμους, και ακαταδίωκτο εγκλημάτων που τελέστηκαν στην αλλοδαπή).

Το Σχέδιο Έκθεσης μαρτυρεί μία αξιόλογη προσπάθεια εκ μέρους των συντακτών του, για μία πρώτη αποτύπωση του ελληνικού πλαισίου προστασίας σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλες συρράξεις. Ωστόσο, η ΕΕΔΑ είναι αναγκασμένη να επαναλάβει την παρατήρηση που αφορά και άλλες ελληνικές εκθέσεις ενώπιον διεθνών μηχανισμών παρακολούθησης της εφαρμογής συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας, ότι δηλαδή η μνεία της νομοθεσίας και η παράθεση των δομών που προβλέπονται για την προστασία του κάθε κατά περίπτωση δικαιώματος, δεν επαρκεί. Είναι απαραίτητο να συνδυάζεται με την ελκρινή περιγραφή των προκλήσεων που συναντώνται κατά την εφαρμογή των νομοθετικών προβλέψεων στην πράξη, ούτως ώστε να καθίσταται δυνατή τόσο η ακριβής αποτύπωση της πραγματικότητας, όσο και η αναζήτηση λύσεων στις παρατηρηθείσες ελλείψεις είτε του πλαισίου προστασίας, είτε των συναρτημένων με αυτό φορέων και δομών. Η απουσία αυτής της αντιστοίχισης μεταξύ υπάρχοντος πλαισίου και πραγματικότητας/αποτελέσματος της εφαρμογής του, αποτελεί σταθερή επωδό των καταληκτικών παρατηρήσεων όλων των διεθνών μηχανισμών και οργάνων παρακολούθησης των συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας.

III. Για τα «Γενικά μέτρα εφαρμογής της Σύμβασης»

Δεδομένου ότι πρόκειται για την αρχική Έκθεση που καταθέτει η Ελλάδα (σημειώνοντας, ωστόσο, την πλέον των τριών ετών καθυστέρηση στην προετοιμασία της), ορθά παρατίθεται η σχετική με το θέμα νομοθεσία και δίνεται το περίγραμμα του περιβάλλοντος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα. Όμως, δεν γίνεται αναφορά και ανάλυση κανενός παράγοντα που ενδεχομένως επηρεάζει ή/και δυσκολεύει τον βαθμό συμμόρφωσης της χώρας με τις συμβατικές της υποχρεώσεις, παρά την σχετική παρότρυνση της Επιτροπής του ΟΗΕ (βλ. κατευθυντήρια οδηγία I-10).

Αναφορικά με τα σημεία 8 και 9 του Σχεδίου Έκθεσης, διευκρινίζεται ότι, όσον αφορά την Ελλάδα, η ΕΕΔΑ αποτελεί τον καθορισμένο εθνικό φορέα για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο εφαρμογής των Αρχών των Παρισίων του ΟΗΕ, χωρίς, φυσικά, τούτο να της αποδίδει κανενός είδους θεσμική ‘αποκλειστικότητα’ στην προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων. Πράγματι, -και ευτυχώς- υπάρχουν φορείς των οποίων η αποστολή είναι να συντελέσουν στην προστασία των παιδιών. Σημειώνεται ακόμη ότι, από τους φορείς που μνημονεύει το Σχέδιο Έκθεσης, και σύμφωνα με τις πληροφορίες της ΕΕΔΑ, το Εθνικό Παρατηρητήριο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, φορέα με ιδιαίτερα απαιτητική αποστολή,⁴ είναι στην παρούσα φάση ανενεργό και ακέφαλο.

IV. Για τα «Μέτρα πρόληψης»

Η περιγραφή της ισχύουσας στρατολογικής νομοθεσίας είναι πλήρης και αρκούντως αναλυτική ως προς τον προληπτικό χαρακτήρα των ρυθμίσεων.

V. Για τα «Μέτρα απαγόρευσης»

Από τις πληροφορίες που παρατίθενται σε αυτό το τμήμα του Σχεδίου Έκθεσης, δεν προκύπτει ύπαρξη συγκεκριμένων ποινικών ρυθμίσεων για την παραβίαση του Πρωτοκόλλου⁵, σε αντίθεση με την εν λόγω συμβατική υποχρέωση, που συνιστά «υποχρέωση αποτελέσματος» (obligation of result). Κατά πάγια πρακτική όλων των οργάνων παρακολούθησης της εφαρμογής διεθνών συμβάσεων, έτσι και η Επιτροπή του ΟΗΕ απαιτεί νομοθετική πρόβλεψη για τη δημιουργία αξιόποινου χαρακτήρα των πρακτικών που

⁴ Ν. 2909/2001 (ΦΕΚ Α' 90), υπαγόμενο στη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς του ΥΠΕΠΘ και με αρμοδιότητα την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού στην Ελλάδα μέσω της προώθησης της επιστημονική έρευνας, τεκμηρίωσης και ανάλυσης της πραγματικής κατάστασης

⁵ Ει μη μόνον, για την «στρατολογία [Έλληνα πολίτη] για στρατιωτική υπηρεσία σε ξένο κράτος» (άρθρο 206 του Κεφ. Η' του Ειδικού Μέρους του ΠΚ: Εγκλήματα που ανάγονται στη στρατιωτική υπηρεσία και στην υποχρέωση για στράτευση).

απαγορεύει το Πρωτόκολλο, έστω και αν δεν υφίσταται «πρόβλημα» στην παρούσα ιστορική φάση του συμβαλλόμενου κράτους.

Η ΕΕΔΑ θεωρεί αναγκαία την συμμόρφωση της χώρας με την πτυχή αυτή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου.

V. Για τα «Μέτρα προστασίας, αποκατάστασης και επανένταξης»

Δεδομένου ότι, στην παρούσα χρονική συγκυρία, η πληθυσμιακή ομάδα η οποία εν δυνάμει περιλαμβάνει παιδιά-θύματα είναι η ομάδα των ασυνόδευτων ανηλίκων, θα ήταν σκόπιμο να ενταχθούν εδώ οι πληροφορίες του Σχεδίου Έκθεσης αναφορικά με αυτά, αντί της παράθεσής τους στο Παράρτημα ΙΙΙ. Τούτο, εξάλλου, επισημαίνεται και από τις κατευθυντήριες οδηγίες για την σύνταξη των εκθέσεων. Ωστόσο, αυτό το τμήμα του Σχεδίου Έκθεσης παραθέτει γενικές, μόνον, πληροφορίες αναφορικά με την υποχρέωση προστασίας των παιδιών όπως αυτή απορρέει από το Σύνταγμα και τον ΑΚ, όπως και πολύ συνοπτικές πληροφορίες για την ύπαρξη προνοιακών δομών για την υποστήριξη των αναγκών των παιδιών γενικά. Στο Παράρτημα ΙΙΙ του Σχεδίου Έκθεσης, παρατίθενται οι προβλέψεις του άρθρου 19 του ΠΔ 220/2007, του άρθρου 12 του ΠΔ 90/2008 και του άρθρου 30 του ΠΔ 96/2008, αναφορικά με την μεταχείριση των ασυνόδευτων ανηλίκων, ενώ διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΣ, «δεν φαίνεται να υπάρχουν αιτήσεις ασύλου από αλλοδαπά παιδιά αναμειγμένα σε ένοπλες συρράξεις». Στο Σχέδιο Έκθεσης σημειώνεται, επιπλέον, πως το προσωπικό όλων των υπηρεσιών που έρχονται σε επαφή με ασυνόδευτα παιδιά, εκπαιδεύεται και επιμορφώνεται καταλλήλως.

Δεν είναι μόνο οι πληροφορίες που δημοσιεύονται στον Τύπο, οι οποίες περιγράφουν ένα τοπίο τουλάχιστον προβληματικό και ανησυχητικό, όσον αφορά το όλο πλαίσιο διαχείρισης του ζητήματος της παράτυπης μετανάστευσης και της διαδικασίας χορήγησης ασύλου σε αυτούς που το ζητούν, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών μεταναστών και αιτούντων άσυλο. Αξιοπίστοι οργανισμοί και φορείς, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και

το Human Rights Watch,⁶ έχουν δημοσιεύσει μελέτες και έχουν κάνει δηλώσεις αναφορικά με την μεταχείριση των ασυνόδευτων παιδιών, που μαρτυρούν πως το όλο θέμα χρήζει τουλάχιστον περαιτέρω διερεύνησης. Για να αναφερθούμε μόνο σε πολύ πρόσφατες ειδήσεις/πληροφορίες, στο τέλος Αυγούστου, εκπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας που επισκέφτηκαν το κέντρο κράτησης αλλοδαπών στην Παγανή της Λέσβου δήλωσαν σοκαρισμένοι από τις συνθήκες που επικρατούσαν, καθώς περισσότεροι από 850 άνθρωποι, μεταξύ των οποίων και 200 ασυνόδευτα παιδιά, κυρίως από το Αφγανιστάν, ήταν στοιβαγμένοι σε ένα χώρο που δεν μπορεί να δεχτεί παραπάνω από 250-300 άτομα.

Οι προτάσεις που διατυπώνει η Ύπατη Αρμοστεία στην μελέτη του Απριλίου 2008⁷ δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας, το 2008, το Λιμενικό Σώμα κατέγραψε την είσοδο 2.648 ασυνόδευτων ανηλίκων, όμως πιστεύεται ότι πολλοί περισσότεροι έχουν εισέλθει στη χώρα χωρίς να εντοπιστούν. Η Ελλάδα, παρά τους ισχυρισμούς των αρμόδιων αρχών, δεν διαθέτει διαδικασίες για την αξιολόγηση των ιδιαίτερων αναγκών και του βέλτιστου συμφέροντος αυτών των παιδιών. Παρόλο που η κυβέρνηση έχει κάνει προσπάθειες να αυξήσει τις θέσεις για παιδιά σε ειδικές ανοικτές δομές, οι συνεχείς αφίξεις δυσχεραίνουν την κατάσταση και τα παιδιά παραμένουν σε συνθήκες κράτησης για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Ενδεικτική της σοβαρότητας του ζητήματος των ασυνόδευτων παιδιών είναι και η 12^η από τις πολύ πρόσφατα (28.08.2009) δημοσιευμένες **Καταληκτικές Παρατηρήσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων**,⁸ μετά από την εξέταση της

⁶ Βλ. Human Rights Watch, *Left to Survive: Systematic Failure to Protect Unaccompanied Migrant Children in Greece* (New York, 2008), <http://www.hrw.org/en/node/81343/section/4>. Επίσης, βλ. Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, *Μελέτη σχετικά με την αντιμετώπιση από την Πολιτεία των αλλοδαπών ασυνόδευτων ανηλίκων που ζητούν άσυλο στην Ελλάδα* (Απρίλιος 2008), <http://www.mfhr.gr/categories.asp?ln=0&id=46>

⁷ Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, *ibid*.

⁸ Committee on the Elimination of Racial Discrimination, *Consideration of Reports Submitted by States Parties under Article 9 of the Convention, Concluding Observations: Greece*, CERD/C/GRC/CO/19 (28.08.2009). Βλ. ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί της Έκθεσης του Υπουργείου Εξωτερικών για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για την Κατάργηση Κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων», *Έκθεση 2007*, σελ. 177 επ.

Έκθεσης της Ελλάδας: η Επιτροπή, αφού εκφράζει την ανησυχία της για τις αναφερθείσες περιπτώσεις κακομεταχείρισης αιτούντων άσυλο και παράνομων μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων και ασυνόδευτων παιδιών, συνιστά στην Ελλάδα να λάβει πιο αποτελεσματικά μέτρα για την ανθρώπινη μεταχείριση και για την μείωση του χρόνου κράτησης των αιτούντων άσυλο, και ειδικά των παιδιών. Αλλά και **η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στις Καταληκτικές της Παρατηρήσεις το 2002** για την Αρχική Έκθεση της Ελλάδας,⁹ διατυπώνει σειρά συστάσεων για το ζήτημα της μεταχείρισης των ασυνόδευτων ανηλίκων και το όλο σύστημα παροχής ασύλου στην Ελλάδα.

Αναφορικά με τις πληροφορίες του Σχεδίου Έκθεσης για την εφαρμογή του ΠΔ 220/2007,¹⁰ και ειδικότερα για τα σχετικά με τον ορισμό Επιτρόπου για τα ασυνόδευτα παιδιά (σημείο 1^α του Σχεδίου Έκθεσης), τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕΔΑ μαρτυρούν σημαντικές δυσκολίες στην πράξη. Αυτές οφείλονται, κυρίως, στο γεγονός ότι ο αριθμός των παιδιών που αναλαμβάνει ο κάθε Επίτροπος είναι τόσο μεγάλος (περίπου 20 παιδιά) που ακυρώνουν εκ προοιμίου την δυνατότητα άσκησης ουσιαστικής επιτροπείας.

Για το σημείο 1β του Σχεδίου Έκθεσης, και πάλι με βάση τα στοιχεία που φτάνουν στην ΕΕΔΑ από το πεδίο, η πραγματικότητα απέχει σημαντικά από την πρόβλεψη του ΠΔ: ο Επίτροπος σπάνια συνοδεύει τα παιδιά στην συνέντευξη για την εξέταση του αιτήματος ασύλου, είτε γιατί αυτή λαμβάνει χώρα μακριά από τον τόπο διαμονής του Επιτρόπου, είτε γιατί δεν τους το επιτρέπει η μόνιμή τους εργασία.

Μεγάλη εμφανίζεται να είναι και η απόσταση μεταξύ των προβλέψεων για τους χώρους φιλοξενίας των ασυνόδευτων παιδιών, και της πραγματικότητας, παρά τις προσπάθειες των αρμόδιων αρχών. Το ίδιο ισχύει και για την αναφερόμενη εξειδικευμένη εκπαίδευση του προσωπικού

⁹ Committee on the Rights of the Child, *Consideration of Reports Submitted by States Parties under Article 44 of the Convention, Concluding Observations: Greece*, CRC/C/15/Add.170 (02.04.2002).

¹⁰ Το εν λόγω ΠΔ ενσωμάτωσε την Οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιανουαρίου 2003 σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη.

που έρχεται σε επαφή με ασυνόδευτα, η οποία δεν μοιάζει να παρέχεται στην πράξη. Ο αξιοσημείωτα μικρός αριθμός θετικών απαντήσεων σε αιτήματα ασύλου, από μόνος του ακυρώνει την πληροφορία του Σχεδίου Έκθεσης, ότι «το όλο σύστημα παροχής ασύλου διέπεται από την αρχή της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού».

Τέλος, αναφορικά με την διατύπωση του σημείου 3 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Σχεδίου Έκθεσης, ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΣ, δεν υπάρχουν αιτήσεις ασύλου από αλλοδαπά παιδιά αναμεμιγμένα σε ένοπλες συρράξεις, πρέπει να σημειωθούν οι αμφιβολίες που εκφράζουν πολλοί φορείς σχετικά με την αξιοπιστία των πληροφοριών που συγκεντρώνονται μέσω των συνεντεύξεων που διενεργούνται σε συνθήκες που έχουν έντονα επικριθεί, μεταξύ άλλων, από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, τον Συνήγορο του Πολίτη, και τον Επίτροπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Όπως υπενθυμίζεται και παραπάνω, η ΕΕΛΑ έχει ήδη προτείνει σειρά μέτρων για τα ασυνόδευτα παιδιά, στα οποία αντανακλώνται οι συστάσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ, έτσι όπως τις διατύπωσε στο Γενικό Σχόλιο αρ. 6 σχετικά με την «Μεταχείριση των ασυνόδευτων παιδιών εκτός της χώρας προέλευσής τους»,¹¹ στους τομείς: α) της διαμονής των αλλοδαπών ανηλίκων που έχουν εισέλθει στη χώρα χωρίς νόμιμα έγγραφα, β) της διαδικασίας επιστροφής και επαναπατριsmού, γ) της επιτροπείας-επιμέλειας, δ) της θέσπισης επισήμων και σαφών διαδικασιών για την εξακρίβωση της ηλικίας, ε) του διορισμού επιμελητού ή συμβούλου, ειδικών στο πεδίο της παιδικής πρόνοιας και της σχετικής ενημέρωσης του αρμοδίου εισαγγελέα, στ) των συνθηκών των συνεντεύξεων για κάθε ανήλικο, ζ) της ενημέρωσης των ανηλίκων για τα δικαιώματά τους ως προς τη διαδικασία ασύλου, η) της δικαστικής κοινωνικής προστασίας, θ) των χώρων υποδοχής και διαμονής για ασυνόδευτους ανηλίκους, και ι) της ψυχολογικής, ιατρικής και νομικής βοήθειας από την Πολιτεία.

¹¹ Committee on the Rights of the Child, *General Comment No. 6 (2005): Treatment of Unaccompanied and Separated Children outside their Country of Origin*, CRC/GC/2005/6 (01.09.2005).

VI. Για την «Διεθνή Συνδρομή και Συνεργασία»

Χρήσιμη είναι η αναφορά στις πρωτοβουλίες/μελέτες στρατηγικής/Διακηρύξεις/Σχέδια Δράσης στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών, που αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Πρωτοκόλλου. Ωστόσο, παρά την σχετική υπόδειξη των κατευθυντήριων οδηγιών, δεν γίνεται καμία αναφορά στο ζήτημα της νομοθεσίας που σχετίζεται με την απαγόρευση του εμπορίου και της εξαγωγής μικρών όπλων, και με την παροχή στρατιωτικής βοήθειας σε χώρες όπου υπάρχουν παιδιά που εμπλέκονται σε ένοπλες συρράξεις. Τούτο αποτελεί σημαντική παράλειψη του Σχεδίου Έκθεσης, και θα πρέπει να συμπληρωθεί.

Συμπερασματικά, η αρχική Έκθεση της Ελλάδας για την εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου θα πρέπει να αποτολμήσει να εκθέσει και να εξηγήσει τη διάσταση μεταξύ νομοθεσίας και πράξης, όπως εξάλλου, τα διεθνή όργανα ελέγχου, μεταξύ των οποίων και η Επιτροπή του ΟΗΕ, έχουν επανειλημμένα ζητήσει. Επιπλέον, η Έκθεση θα πρέπει να συμπληρωθεί με βάση τις παραπάνω επιμέρους παρατηρήσεις και, ιδίως, ως προς το ζήτημα των ασυνόδευτων παιδιών.